

Amerikai űrhajósok tragédiája

Virgil Grissom

Edward White

Roger Chaffee

● Washington (MTI)
A február közepére tervezett első Apolló űrutazás résztvevői: Virgil Grissom, az űrkísérletek egyik veteránja, Edward White, az első amerikai űrséta hőse és egy újonc, Roger Chaffee tragikus körülmények között életét vesztette. A három űrhajós egy próbakísérelten vett részt a kilövőpadra helyezett rakéta csúcán levő űrkabinban, amikor az űrkabin belsejében, valószínűleg elektromos rövidzárlat következtében, robbanásszerű tűz ütött ki. Grissom, White és Chaffee űrkabinját százszázalékos oxigénnel töltötték fel, s a pillanat töredéke alatt a kabin belseje egyetlen lángtengeré vált. Az űrhajósok még jelezni tudták a tűz kitörését, s az űrkabinba szerelt tv-felvevő közvetítette a megfigyelő állomásra a felvillanó lángot, de egy pillanattal később már semmi életjel sem volt; a lángtengerben a három űrhajós azonnal meghalt.

A tragikus szerencsétlenséget a szakértők szerint nem lehetett volna megakadályozni. Bár az űrkabinra úgynevezett mentőtorony van szerelve, amely kis rakéta-motorja segítségével kilövi az űrutazókat a kabinból, ezt a berendezést nem lehetett alkalmazni, mert a ra-

kéta még a kilövő állványon volt. Emiatt nem lehetett ki-nyitni az űrkabin ajtaját sem. Valószínű azonban, hogy még kedvező körülmények között sem sikerült volna a mentés, mert a tűz másod-percek alatt elárasztotta a kabin belsejét.

A kísérleti személyzet haladéktalanul megkísérelte a mentést, de ez eredménytelen volt. A különleges felszerelésű mentőcsapat 27 tagja közül 25-en szenvedtek füstmérgezést, vagy más sérülést. Az űrhajósok maradványait csak hosszú órákkal a tűz kitörése után sikerült kiemelni a kiegészítő kabinból. A szerencsétlenség budapesti idő szerint szombaton hajnali fél egy órakor következett be.

Grissom és két társa Apolló típusú űrhajója az első háromszemélyes amerikai űrutazási kísérlet része volt. Egyesült Államok ezzel az űrhajótípussal kíván még 1970 előtt embert juttatni a Hold felszínére. A három űrpilótát a tervek szerint február 21-én lökték volna fel egy Saturnus típusú rakétával a Föld körüli körpályára, kéthetes időtartamra. A Gemini-program befejeztével ez lett volna az amerikai Hold-program első lépése.

A NASA szakértőinek vé-

leménye szerint a februárra tervezett kilövést legalább három hónappal el kell halasztani, amíg a második számú űrhajót a laboratóriumokban kipróbálják és a második csoport a veterán Walter Schirra vezetésével megfelelően felkészül.

Johnson elnök táviratban nyilvánította részvétét az űrhajósok családjának és a NASA vezetőinek.

Podgornij Nápolyban

● Velence (MTI)
A szovjet államfő elégedett olaszországi látogatásával és az eddigi eredményekkel — jelenti az MTI tudósítója. Podgornij újságíróknak a következőképpen nyilatkozott Milánóban, mielőtt Velencébe indult volna: „Jó benyomást tett rám Olaszország ipara, termelőkapacitása, munkásárdája, amelyet munka közben láttam. Kereskedelmi téren már jó kapcsolataink vannak, amelyek — remélem — tovább fejlődhetnek. Politikai téren még vannak közöttünk nézeteltérések, ez azonban természetes, mivel az életben semmi sem mentes nézeteltérésektől. Idővel azonban minden bizonyos sikerül majd megegyezni a politikai kérdésekben is”.

Podgornij és kísérete szombaton különrepülőgépen Velencéből Olaszország déli részébe, Tarantóba, majd Nápolyba érkezett.

Tito Moszkvába érkezett

● Moszkva (TASZSZ)
Tito jugoszláv elnök, a JKSZ elnöke feleségével együtt szombaton Moszkvába érkezett. A pályaudvaron Leonid Brezsnyev, Alekszej Koszigin, Kirill Mazurov, Jurij Andropov, Gromiko külügyminiszter, Grecsko marsall, a szovjet honvédelmi miniszter első helyettese, valamint a jugoszláv nagykövetség diplomáciai munkatársai fogadták.

1941. december 31-én délután négy óra körül kelet felől havas esőt hozott a szél, este pedig nagy pölyhő, puha, fehér havat. Hét éjjel és hét nap szinte megszakítás nélkül hullott a hó, s amikor végre elállt, január 6-án 73 centiméter vastag hóréteget mértünk.

A Mars (mai Marx) tér keleti sarkán volt akkor egy munkaközvetítő — helyesebben: munkámérgező — iroda, amely előtt százával tébláboltak, káromkodtak és reménykedtek az emberek. Rongyos, foltos, hiányos öltözetben dideregtek, némelyikük olyan öltözetben, amelyben

Budapestről Rotterdamba vízen

Évi 2 millió tonna árut mozgatnak a Csepeli Kikötőben

Amikor a látogató belép a s kisebb emelők állnak képen — felül tábla: MAHART Nemzeti és Szabadkikötő — óriási darukat, tolató mozdonyt, s magas raktárépületeket lát, két oldalt víztükör csillan előtte és uszály, amelyből tűzfát rakodnak.

A legnagyobb kikötő a Dunán — tájékoztat kisérőnk — hiszen a torkolatnál levő nagyobbak már tengeri kikötőknek számítanak.

Gépek, targoncák

A csepeli kikötő 1928-ban épült. Addig ott kötöttek ki a hajók, ahol éppen kedvező helyet találtak. Két nagy mesterséges medencéből áll, köztük raktárak, hűtőház, tárolóterek kaptak helyet. A magyar hajókon kívül jugoszláv, szovjet, német, bolgár és román vízi járműveket fogadnak. Évente átlag 2 millió tonna árut mozgatnak meg.

A rossz téli időben az áruk egy része vagonokban érkezik ide; a kikötő saját rendezőpályaudvarokkal, mozdonyokkal rendelkezik. A 2. számú medence mindkét oldalán daruk sorakoznak. Messzire nyúló portáldaruk,

s kisebb emelők állnak képen — felül tábla: MAHART Nemzeti és Szabadkikötő — óriási darukat, tolató mozdonyt, s magas raktárépületeket lát, két oldalt víztükör csillan előtte és uszály, amelyből tűzfát rakodnak.

A legnagyobb kikötő a Dunán — tájékoztat kisérőnk — hiszen a torkolatnál levő nagyobbak már tengeri kikötőknek számítanak.

Gépek, targoncák

A csepeli kikötő 1928-ban épült. Addig ott kötöttek ki a hajók, ahol éppen kedvező helyet találtak. Két nagy mesterséges medencéből áll, köztük raktárak, hűtőház, tárolóterek kaptak helyet. A magyar hajókon kívül jugoszláv, szovjet, német, bolgár és román vízi járműveket fogadnak. Évente átlag 2 millió tonna árut mozgatnak meg.

A rossz téli időben az áruk egy része vagonokban érkezik ide; a kikötő saját rendezőpályaudvarokkal, mozdonyokkal rendelkezik. A 2. számú medence mindkét oldalán daruk sorakoznak. Messzire nyúló portáldaruk,

lig az alsó folyószakasz ismerője veszi át a vezetést, de mielőtt a tengerhez érnek, még szükséges egy váltás.

A gabonátárház 32 ezer tonnányi terményt fogad be. Mellette figyelemzestető táblákkal tarkított épület látható, ahol ciánkamrákban végzik a gabona fertőtlenítését. A kikötő tulajdonképpen országátárnak is számít, külön vámhivatal ellenőrzi a ki- és beszállított árukat.

Ha befagy a víz

A kikötő egész évben nyitva áll, csak ha befagy a Duna, akkor szünetel a forgalom. A hajók ugyanis az utolsó pillanatokig úton vannak, s a jég elől mindig a legközelebbi kikötőbe vonulnak. Egyszerre 140 hajó te-
lelhet itt, ha befagy a víz. Regensburg, Passau, Bécs, Braila, Reni, Isztambul, Izmir, Beiruth, Lattakia, Port Said és Alexandria kikötőiből jönnek és mennek az itt megforduló hajók.

De ha 1980-ra elkészül a Duna-Rajna-Majna csatorna, akkor akár Rotterdamban is el lehet vinni a Csepelről.

B. B. I.

Mosolyoghat-e a boltos?

Új bérezési és jutalmazási rendszer az ÉLKER-nél a vásárlók érdekében

Ha egy vásárló belép a boltba, önkéntelenül körülnéz: milyen áruk vannak, tiszta-e az üzlet, morc, vagy vígkedélyű az eladó. S ha a kellemes benyomást igazolja a kiszolgálás is, szívesen tér be a következő napon is.

Persze — tisztelet a kivételnek — eddig ritkán találkoztunk Szegeden ilyen élelmiszerüzlettel. S hogy meg lehet-e oldani ezután minden boltban az udvarias kiszolgálást? Majd meglátjuk. Az Élelmiszerkiskereskedelmi Vállalat igazgatósága mindenestre hathatós eszközökhöz nyúlt, hogy a bolti dolgozók mindig előzékenyek legyenek, s bő választékkal várják vevőiket.

tozik az eladónak. Viszont, ha növelik a forgalmat, a fizetésük is emelkedik.

Vevőkör

Az 1967-es bérfeljesztési alapot is a kulturáltabb kiszolgálás érdekében használja fel az ÉLKER. Azokban a boltokban dolgozók kapnak béremelést, ahol nagyobb forgalmat bonyolítottak le, s a vevőknek sem volt ellenük panaszuk.

A kiváló dolgozói verseny anyagi ösztönzői is serkenednek a kereskedőket, hogy bő választékkal, udvariasan vevőkört gyűjtsenek. A nyereségrészesedés régi rendszer mellett — ahol a törzsgárda tagok kiemelt jutást kapnak — itt a rövidebb ideje dolgozóknak is alkalmuk nyílik nagyobb jutalom megszerzésére.

Az igazgatósági alap egy részét szintén a jobb kiszol-

gálás érdekében használják fel. A legjobban dolgozó nagyobb boltok vezetőit és helyetteseit teljesítményük arányában 5 ezer forintig jutalmazták.

A vevők is jól járnak

Ha az élelmiszerüzletek meg akarják tartani eddigi vevőköreit, sőt a bevételt is növelni szeretnék, az új bérezési rendszer ismeretében, hasznos vállalati verseny alakul ki. Nemcsak az élelmiszerkiskereskedelmi vállalat és dolgozó, hanem a vevők is jól járnak a verseny eredményeként. S mennyivel kellemesebb lehet tenni az oly sok anekdota témát adó vevő-eladó kapcsolat. Ha az új rendszer beválik, — s ez valószínű —, jó lenne, ha más kereskedelmi szervek is alkalmaznák.

K. A.

Csak jutalék

Nem csodához folyamodtak, hanem a régi bérezést változtatták meg. Még tavaly is a dolgozók jövedelmének 80 százaléka alapfizetés volt, és csak 20 százalékát kapták a forgalmuk arányában. Ez nem serkentette őket arra, hogy több árut adjanak el.

Az új rendszer szerint Szeged 38 boltjában bevezetik a „tisza jutalékot”. A kiindulási alapul az 1966-os üzletforgalmak szolgálnak. Ha ugyanolyan értékű árut adnak el idén is, mint tavaly, a keresetük nem vál-

tozik az eladónak. Viszont, ha növelik a forgalmat, a fizetésük is emelkedik.

Vevőkör

Az 1967-es bérfeljesztési alapot is a kulturáltabb kiszolgálás érdekében használja fel az ÉLKER. Azokban a boltokban dolgozók kapnak béremelést, ahol nagyobb forgalmat bonyolítottak le, s a vevőknek sem volt ellenük panaszuk.

A kiváló dolgozói verseny anyagi ösztönzői is serkenednek a kereskedőket, hogy bő választékkal, udvariasan vevőkört gyűjtsenek. A nyereségrészesedés régi rendszer mellett — ahol a törzsgárda tagok kiemelt jutást kapnak — itt a rövidebb ideje dolgozóknak is alkalmuk nyílik nagyobb jutalom megszerzésére.

Az igazgatósági alap egy részét szintén a jobb kiszol-

gálás érdekében használják fel. A legjobban dolgozó nagyobb boltok vezetőit és helyetteseit teljesítményük arányában 5 ezer forintig jutalmazták.

A vevők is jól járnak

Ha az élelmiszerüzletek meg akarják tartani eddigi vevőköreit, sőt a bevételt is növelni szeretnék, az új bérezési rendszer ismeretében, hasznos vállalati verseny alakul ki. Nemcsak az élelmiszerkiskereskedelmi vállalat és dolgozó, hanem a vevők is jól járnak a verseny eredményeként. S mennyivel kellemesebb lehet tenni az oly sok anekdota témát adó vevő-eladó kapcsolat. Ha az új rendszer beválik, — s ez valószínű —, jó lenne, ha más kereskedelmi szervek is alkalmaznák.

K. A.

A világűregyezmény washingtoni aláírása

● Washington (MTI)
Moszkva és London mellett pénteken Washingtonban is ünnepélyes keretek között írták alá a világűr és az égitestek felkutatásáról és felhasználásáról szóló nemzetközi szerződést. Elsőnek az Egyesült Államok képviselői, Rusk külügyminiszter és Goldberg nagykövet írta alá a szerződés Washingtonban maradó példányát, majd Anglia képviselőjében Dean, a Szovjetunió képviselőjében

pedig Dobrinyin nagykövet. A Magyar Népköztársaság nevében az Elnöki Tanács felhatalmazása alapján Radványi János követ, washingtoni nagykövetségünk vezetője írta alá a szerződés példányát.

● Moszkva (TASZSZ)
U Thant ENSZ-főtitkár táviratban üdvözölte Koszigin szovjet kormányfőt az űrszerződés aláírása alkalmából.

Folytatódnak a szovjetellenes tüntetések Pekingben

● Prága (CTK)
Szombaton újra tüntetők gyülekeztek a pekingi szovjet nagykövetség épülete előtt. A nagykövetség és a szocialista országok pekingi intézményeinek kínai alkalmazottai elhagyták munkahelyüket és a szovjet nagykövetség elé mentek, hogy csatlakozzanak a tüntetőkhöz.

● Párizs (AFP)
A Párizsban tartózkodó kínai diákok pénteken este

„tiltakozó menet” próbáltak szervezni a párizsi szovjet nagykövetség épülete előtt. A francia rendőrség — írja az AFP — közelbepett és 50 kínai tüntetőt letartóztatott.

A tüntetők és a rendőrség között összetűzésre került sor és mint a TASZSZ jelenti, 7 francia rendőr, köztük 2 tiszt, megsebesült. A kínai tüntetőket a párizsi rendőrség szombaton szabaddobcsátotta.

Ha az USA megszünteti bombatámadásait...

● Hanoi (MTI)
A vietnami távirati iroda ismerteti azt a nyilatkozatot, amelyet Nguyen Duy Trinh, a VDK külügyminisztere adott Willfred Burchett neves ausztrál újságírónak. A külügyminiszter kijelentette: „A Vietnami Demok-

ratikus Köztársaság és az Egyesült Államok között csak akkor lehet szó tárgyalásokról, ha az Egyesült Államok feltétel nélkül megszünteti bombatámadásait és az összes többi háborús cselekményét a demokratikus Vietnammal szemben”.

A polgármester hómunkásai

Lapunkban nemrégiben cikket közöltünk a városi hőeltakarításról, Non stop hőszállítás címmel. Cikkünk emlékeket idézett fel Kovács Ferenc dóci olvasónkban. Az 1941—42-es tél nagy haváról és az akkori hómunkáról írt levelet kis rövidítéssel adjuk közre.

ban. Itt a töméntelen sok hó, el kell takarítani, a polgármester úrnak gondoskodni kell pár napi munkánkról!

Küldöttséget szerveztünk és mentünk egyenesen a polgármester úr irodájába. Szép-alázatosan előadtuk, hogy most már van mit csinál-

Hányszor volt Budán kutyavásár?

Egyszer volt Budán kutyavásár — mondja a közmondás. Vajon mi lehet ennek a mondásnak az eredete? —

erről beszél Budapest múltjának egyik kutatója.

A régészeti búvára szerint a középkori Budán nagyon sokszor volt kutyavásár! A háziorvost és a vadászebet egyaránt megbecsülte a régi ember. A budai palota ásatásainál vadászeb-csontmaradványokra akadnak. A kutyák megjelennek a középkori címer ábrázolásokon is és a sírköveken, mint a hűség jelképei. Régi ebek emlékeztetők őzi Pészér, Ebes, Kutyavár nevű helységük.

Második Ulászló öccse, Zsigmond herceg fehér kopóját gazdája hetenként egyszer a budai fürdőben fűrésztötte. II. Lajos ebfalkait Csepelen gondozták a királyi pecérek: Bethlen Gábor két pecére ötven kopót gondozott, a fejedelem kedvence „palotás agarainak” joga volt az uralkodói széken heverésni. Második Lajos idején szó esik nagy összegért vásárolt francia—angol és lengyel vadászutyákról is: ezek a külföldi ebek lehetnek a budai kutyavásárok „előkelői”.